

Landbouwcentrum Granen Vlaanderen (LCG) vzw

Graanbericht Nr. 2016.G.35, 19 oktober 2016

Inhoud

1. Bladluizen in wintergranen
2. Slakken

1. Bladluizen in wintergranen Toestand 17-18 oktober 2016: gewas blijven controleren!

De voorbije weken werd reeds geduid dat de bladluizen dit najaar de nodige alertheid vragen. Op 17 en 18 oktober konden door het LCG op enkele locaties de eerste bladluistellingen uitgevoerd worden. Deze geven de start aan de wekelijkse bladluistellingen in de wintergranen voor dit najaar in Vlaanderen. Echter op veel waarnemingslocaties staat de gerst nog niet boven omdat omwille van de aanhoudende droogte niet zo vroeg gezaaid werd.

• **Percelen zonder specifieke zaaizaadbehandeling tegen bladluizen**

De eerste tellingen konden deze week uitgevoerd worden in wintergerst in percelen zonder specifieke zaaizaadbehandeling tegen bladluizen, weliswaar op tolerante rassen, en dit in de provincie Limburg (op 2 percelen, locaties: Kermt en St-Lambrechts-Herk) en in de provincie Vlaams-Brabant (1 perceel, locatie: Huldenberg). De wintergerst bevond er zich in het stadium 1^e blad en vertoonde zeer weinig bladluizen. Gezien er slechts op 3 locaties kon geteld worden, geeft dit zeker geen globaal beeld van de bladluisdruk in Vlaanderen!

Bovendien is de bladluisdruk in Wallonië ook deze week (opvolging op 17 waarnemingspercelen) zeer variabel naargelang het perceel, gaande van percelen met geen tot zeer weinig bladluizen tot percelen met meer dan 10 % van de planten bezet met minstens één bladluis (Bron: M. De Proft CRA-W Gembloux).

Hoe vroeger de opkomst van de graanpercelen hoe groter de kans op een grote(re) bladluisaantasting. Ook in eenzelfde regio kan de bladluisdruk sterk verschillen van perceel tot perceel. Maïs in de regio is eveneens bevorderlijk voor bladluisaantasting.

Het opvolgen van alle wintergranen vanaf de opkomst op de aanwezigheid van bladluizen blijft noodzakelijk, gezien de hoge virulentiegraad van de bladluizen dit najaar.

Een insecticidebehandeling dient uitgevoerd te worden in wintergranen (wintergerst, wintertarwe, triticale en spelt, ...) vanaf het ogenblik dat 5% van de planten bezet is met virusdragende bladluizen en dit ongeacht het gewasstadium.

Percelen waar reeds een bespuiting met een insecticide uitgevoerd werd, dienen ook opgevolgd te worden vermits deze opnieuw kunnen aangetast worden door bladluizen.

Op de rassen wintergerst tolerant ten aanzien van het dwergvergelingsvirus (Rafaela en Domino) dient geen gewasbehandeling uitgevoerd te worden met een insecticide ter bestrijding van bladluizen.

• **Percelen met specifieke zaaizaadbehandeling tegen bladluizen**

In de provincie Limburg (op 2 percelen, locaties: Millen en Jeuk) werden ook bladluistellingen uitgevoerd op percelen wintergerst waarbij het zaaizaad behandeld was met Argento (specifieke zaaizaadbehandeling tegen bladluizen). Op deze percelen waren er geen tot zeer weinig bladluizen aanwezig.

WERKWIJZE BLADLUISTELLINGEN IN WINTERGRANEN (WINTERGERST, WINTERTARWE, TRITICALE, SPELT)

Van bij de opkomst van het graangewas een bladluistelling (aantal planten met minstens 1 bladluis) **uitvoeren** volgens één van de volgende methoden:

- *Methode 1:* **Willekeurig verspreid over het gehele perceel**, maar op tenminste één meter afstand van elkaar, worden minimaal 200 planten gecontroleerd op de aanwezigheid van bladluizen. Hierbij wordt zowel het aantal gecontroleerde planten, als het aantal planten waarop minstens één bladluis aanwezig is, genoteerd.
- *Methode 2:* De aanwezigheid van bladluizen wordt gecontroleerd op minstens 400 planten verdeeld over **meerdere vaste plaatsen in het veld**. Deze controleplaatsen zijn willekeurig verspreid over het gehele perceel en worden vooraf afgebakend met behulp van piketjes/paaltjes. Ze kunnen bijvoorbeeld bestaan uit meerdere willekeurig verspreide rijen met lengte van 1 tot 2 m. Bij een eerste telling dient zowel het aantal gecontroleerde planten als het aantal planten waarop minstens één bladluis aanwezig is, genoteerd te worden. Omdat steeds in de afgebakende zones geteld wordt, volstaat het vanaf de tweede telling enkel het aantal planten met aanwezigheid van luizen te noteren (tenzij er tussen beide tellingen nog verdere opkomst van het graangewas heeft plaatsgevonden).

De aantastingsgraad van het perceel wordt uitgedrukt als % planten bezet met ten minste 1 bladluis.

OPGELET:

- De aanwezigheid van bladluizen kan sterk verschillen van perceel tot perceel.
- In een perceel kunnen de bladluizen heterogeen verspreid voorkomen, met plaatselijk geen tot zeer weinig bladluizen en plaatselijk hoge aantastingsniveaus!
- Bij koud weer de planten ook ondergronds controleren op de aanwezigheid van bladluizen. Hiervoor dienen, na de bovengrondse controle op bladluizen, de graanplanten met de wortels voorzichtig uit de grond gehaald te worden (bv. met een schopje). Vervolgens dient zorgvuldig nagegaan te worden of er bladluizen voorkomen op en tussen de stengels tot op het uitstoelingsplateau.

In de herfst is een bladluisbestrijding nodig indien meer dan 5% van de planten bezet zijn met virusdragende bladluizen.

2. Slakken

Gezien de regen van de afgelopen (en eventueel komende) dagen kunnen de slakken opnieuw actief worden. In september konden er immers heel wat slakken vastgesteld worden in het milieu. Velden en regio's die in het verleden (dikwijls) een aantasting door slakken kenden, dienen dit najaar zeker goed opgevolgd te worden. Percelen met slakkenschade lopen namelijk een grote kans op nieuwe schade in de daaropvolgende jaren. Wees dus waakzaam in de graanpercelen dit najaar! Zie het LCG-Graanbericht nr 2016.G31 van 27 september 2016.

VOLGEND BERICHT: 26 oktober 2016

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen, in eigen vorm of wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Het Landbouwcentrum Granen Vlaanderen is niet aansprakelijk voor eventuele schadelijke gevolgen die zouden kunnen ontstaan bij het gebruik van de gegevens uit deze opgave.

Project met financiële steun van de Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij,
Afdeling Voorlichting

De LCG-Graanberichten komen tot stand door medewerking van volgende partners van het LCG-Vlaanderen:

- de Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij, Afdeling voorlichting, doelgroepenbeleid, kwaliteit plant, Team Voorlichting
- Inagro vzw, afdeling Akkerbouw, te Rumbeke-Beitem
- de Bodemkundige Dienst van België, te Leuven-Heverlee
- Universiteit Gent, faculteit Bio-ingenieurswetenschappen, vakgroep toegepaste biowetenschappen, te Gent
- vzw PIBO Campus en het Provinciaal Instituut voor Biotechnisch Onderwijs (PIBO), te Tongeren
- het Vrij Technisch Instituut, Land- en Tuinbouw, te Poperinge
- het Land- en Tuinbouwcentrum Waasland (LTCW), Biotechnische & Sport, te Sint-Niklaas